

ТОО «Центр образования и новых инновационных технологий»

Образовательная программа курсов повышения квалификации педагогов

«Организация и планирование учебно-воспитательного процесса работы для детей с особыми образовательными потребностями» для учителей организаций среднего образования с казахским и русским языками обучения, реализующих инклюзивное образование

Количество часов: 80

Категория слушателей: учителя-предметники

ТОО «Центр образования и новых инновационных технологий»

Образовательная программа курсов повышения квалификации

«Организация и планирование учебно-воспитательного процесса работы для детей с особыми образовательными потребностями»

1. Общие положения

1. Образовательная программа «Организация и планирование учебно-воспитательного процесса работы для детей с особыми образовательными потребностями» курса повышения квалификации для учителей с казахским и русским языком обучения (далее - Программа) – регламентирует курсовую подготовку учителей общеобразовательных школ, реализующих инклюзивное образование.

2. Программа направлена на развитие у учителей, реализующих инклюзивное образование профессиональных компетенций по методике обучения в условиях реализации обновленного содержания образования в соответствии с требованиями Государственного общеобязательного стандарта образования.

Необходимость подготовки конкурентоспособных специалистов, удовлетворение образовательных запросов личности ставят перед организациями образования задачи по повышению качества и эффективности обучения, развитию и модернизации инфраструктуры обучения, созданию эффективной системы управления обучением, нормативным и правовым обеспечением системы инклюзивного образования.

Качество подготовки специалистов напрямую зависит от профессиональной подготовки педагогов. Процесс модернизации системы образования предъявляет повышенные требования к профессионализму педагогов. В настоящее время возросла потребность в педагогах, способных обновлять содержание своей деятельности через критическое, творческое ее освоение, применение достижений науки и передового педагогического опыта. Современное направление обучения требует от педагога творческого подхода в подготовке квалифицированных кадров инклюзивного образования.

В связи с этим изменяются функции методического, курсового сопровождения, обеспечивающего деятельность педагога, модернизируются подходы к организации методической работы на всех уровнях инклюзивного образования. Уроки должны способствовать развитию личности на хорошо усвоенном материале, вырабатывать навыки и умения практического применения полученных знаний. Реализация поставленных задач во многом решается с помощью интерактивных методов обучения. Современное образование требует от педагога новых методов в учебной деятельности, отражающих актуальность, значимость, доступность, практическое

применение, привлекательность знаний. Развитие интеллектуальных способностей и творческой активности может быть обеспечено включением в учебный процесс интерактивных форм и методов обучения.

С увеличением количества детей с особыми образовательными потребностями в мире, становится важным поддерживать культуру инклюзивного образования и реализовывать инклюзивную практику. При этом реализация права на образование детей с особыми образовательными потребностями должна быть организована при совместном обучении со здоровыми сверстниками, что является основой инклюзивного образования.

В Казахстане существует большое количество детей с особыми образовательными потребностями, нуждающихся в инклюзивном образовании. Одним из серьезных препятствий для их включения в образовательный процесс является недостаток профессионально подготовленных педагогов, способных компетентно решать задачи по устранению существующих барьеров.

Актуальность данной программы проявляется в необходимости проведения курсов повышения квалификации для педагогов школ по организации инклюзивной образовательной среды. Программа курсов будет способствовать пониманию педагогов о необходимости развития компетенций работы с детьми с особыми образовательными потребностями, обучающимися в условиях общеобразовательной школы.

Разработанная образовательная программа предназначена для удовлетворения потребностей педагогов школ, которые придают большое значение курсам повышения квалификации в контексте повышения своей профессиональной компетентности.

Педагогам реализующим инклюзивное образование необходимо непрерывно обновлять знания, постоянно повышать квалификацию, находить творческий подход в тех или иных ситуациях, следует определить насколько актуально выбранная тема, что учебный процесс, построенный на основе инновационных методов для повышения качества обучения, способен обеспечить готовность обучающихся к усвоению новых знаний, профессиональной мобильности и конкурентоспособности на рынке труда.

2.Глоссарий

Инклюзивное образование - процесс, обеспечивающий равный доступ к образованию для всех обучающихся с учетом особых образовательных потребностей и индивидуальных возможностей;

Лица (дети) с особыми образовательными потребностями - лица (дети), которые испытывают постоянные или временные потребности в специальных условиях для получения образования соответствующего уровня и дополнительного образования;

Оценка особых образовательных потребностей – определение необходимых специальных условий для получения образования;

Специальная психолого-педагогическая поддержка детей с ограниченными возможностями – комплекс услуг и мероприятий, направленных на восстановление или компенсацию способностей к выполнению того или иного вида деятельности;

Психолого-педагогическое сопровождение – системно-организованная деятельность, реализуемая в организациях образования, в процессе которой создаются социально-психологические и педагогические условия для успешного обучения и развития лиц (детей) с особыми образовательными потребностями на основе оценки особых образовательных потребностей;

Ребенок (дети) с ограниченными возможностями (ОВ) - ребенок (дети) до восемнадцати лет с физическими и (или) психическими недостатками, имеющий ограничение жизнедеятельности, обусловленное врожденными, наследственными, приобретенными заболеваниями или последствиями травм, подтвержденными в установленном порядке.

Специальные условия для получения образования – условия, включающие специальные учебные и индивидуально развивающие программы, методы обучения, технические, учебные и иные средства, среду жизнедеятельности, психолого-педагогическое сопровождение, медицинские, социальные и иные услуги, без которых невозможно освоение образовательных программ детьми с ограниченными возможностями;

Психолого-медико-педагогическая консультация - является организацией образования, осуществляющей обследование и консультирование детей, оценку особых образовательных потребностей и специальных условий для получения образования, определение образовательной программы, а также направляющей на специальную психолого-педагогическую поддержку детей с ограниченными возможностями.

Социальная и медико-педагогическая коррекционная поддержка детей с ограниченными возможностями – деятельность организаций образования, социальной защиты населения, здравоохранения, предоставляющих специальные социальные, медицинские и образовательные услуги, обеспечивающие детям с ограниченными возможностями условия для преодоления и компенсации ограничения жизнедеятельности и направленные на создание им равных с другими гражданами возможностей участия в жизни общества;"

Безбарьерная среда - комплекс мероприятий, обеспечивающих беспрепятственное, безопасное, независимое передвижение маломобильных групп населения в условиях окружающей среды.

3. Тематика Программы

Новизна программы заключается в комплексном подходе, охватывающем не только теоретические аспекты инклюзивного образования, но и развитие

практических навыков педагогов общеобразовательных школ. Программа предоставляет возможность педагогам начального, основного и общего среднего образования углубленно изучить нормативно-правовую базу инклюзивного образования. Она помогает освоить педагогам основы организации учебно-воспитательного процесса работы для детей с особыми образовательными потребностями, включая создание специальных условий, оценку образовательных потребностей детей с ООП, психолого-педагогическое сопровождение детей с ООП в учебно-воспитательном процессе, а также особенности разработки учебных программ для детей с ограниченными возможностями. Программа также предоставляет основные понятия о современных формах и методах оценивания детей с ограниченными возможностями, а также обучает эффективному использованию технологий и методик, способствующих созданию инклюзивной образовательной среды. Это позволяет педагогам не только получить теоретические знания, но и непосредственно применять их в своей практике, повышая качество обучения для всех учащихся.

№	Тип лекции	Содержание, тема	часы
1	Теория Практика	Введение в обучение. Нормативно - правовые акты, регламентирующие деятельность педагогов среднего образования, реализующих инклюзивное образование. Мировая практика инклюзивного образования. Актуальность задач образовательной инклюзии в РК.	4/4
2	Портфель традиционных и инновационных форм и методов обучения	Типовые учебные программы и учебные плана в условиях обновления содержания образования. Особенности обучения детей с ООП по учебным программам обновленного содержания (в разрезе образовательных областей). Применение активных и интерактивных методов в организации обучения детей с особыми образовательными потребностями.	6 2
3	Тренинг	Работа с семьей. Особенности работы с семьей в условиях инклюзивного образования. Взаимодействие с родителями школьного класса. Тренинг и методические рекомендации по его проведению	4
4	Семинар	Организация психолого-педагогического сопровождения детей с особыми образовательными потребностями. Технология	4

		психолого-педагогического сопровождения детей с ООП.	
5	Дискуссия	• Система раннего выявления и оказания социальной и медико-педагогической поддержки в РК. • Виды помощи и услуг детям нуждающимся в инклюзивном образовании («группы риска» и с ограниченными возможностями), гарантированные законодательством РК. • Содержательные аспекты деятельности психолого медико-педагогического сопровождения в образовательной организации. • Разработка и реализация индивидуальной образовательной программы для обучающегося с особыми образовательными потребностями в инклюзивной практике. • Особенности психического развития в детском возрасте. • Диагностика нарушений психического развития в детстве. • Организация и содержание работы с детьми в кабинете психолого-педагогической коррекции. • Командная оценка как инструментарий для планирования индивидуального маршрута ребенка с ограниченными возможностями. • Включение родителей детей с ограниченными возможностями в коррекционную работу. • Групповые формы работы с детьми нуждающимися в инклюзивном образовании. • Психологическая поддержка детей с эмоционально-коммуникативными расстройствами Работа службы психолого – педагогического сопровождения организации образования. Развитие инклюзивной культуры в организациях среднего образования	12
6	Профессиограмма преподавателя	Цели посещения урока. Анализ посещенного занятия. Схема самоанализа урока. Теоретическое освещение проблемы интерактивных методов обучения и их использования при работе с детьми с особыми образовательными потребностями.	6

		Общие правила для использования интерактивных методов обучения на практике при инклюзивном образовании. Принципы ролевой игры как метода взаимодействия участников образовательного процесса с детьми с особыми образовательными потребностями.	
7	Информационно-коммуникационные технологии	Мультимедийная образовательные системы Eduplay (Эдуплей) и Multikid (Мультикид) Работа педагога в инклюзивном классе Речевой тренажёр Дельфа 142,1 Работа в сотрудничестве педагогов предметников с специальными педагогами СППС логопедами, психологами, дефектологами. Компактный речевой тренажёр GoTalk(ГоуТок)	8
8	Информационно - методическое обеспечение	1. Анализ качества специальных образовательных услуг. 2. Анализ учебно-методического обеспечения реализации специальных образовательных программ. 3. Анализ эффективности применения информационных и вспомогательных технологий в образовании детей с особыми образовательными потребностями.	10
9	Содержание работы информационно - методического обеспечения	-методология информационно-аналитического обеспечения специального и инклюзивного образования; - мониторинг по основным аспектам образования и коррекционной поддержки детей с особыми образовательными потребностями; - изучение и внедрение информационных коммуникативных технологий в практику обучения детей с особыми образовательными потребностями; - учет и динамика развития сети специальных организаций образования; - участие в подготовке и проведении семинаров и конференций; - полиграфические услуги (печатно-множительные работы);	14
12	ИКТ	Работа с программами образовательных платформ.	6

		Подготовка наглядного материала: использование мультимедийных ресурсов, схем, демонстрация новых материалов. Создание флипчартов, моделей и их демонстрация Использование информационно- коммуникационных технологий в управлении образовательным процессом. Организация и проведения Он-лайн уроков. Информационная компетентность и культура преподавателя. Интенсификация учебного процесса посредством информационных технологий. Создание электронных таблиц, построение диаграмм. Использование искусственного интеллекта. Комплексное применение информационных технологий, контроля, самоконтроля, тренажеров, справочной системы и др.	
		Всего	80

4. Цель, задачи и ожидаемые результаты Программы

Целью Программы является совершенствование педагогического мастерства учителей, реализующих инклюзивное образование, по изучению и использованию инновационных методов обучения с учетом потребностей детей с особыми образовательными потребностями.

Задачи программы:

- развить профессиональные компетенции учителей, реализующих инклюзивное образование, по основам инклюзивного образования и по освоению новшеств учебной программы и содержания предмета;
- совершенствовать навыки проектирования урока на основе технологического подхода;
- совершенствовать навыки использования новых форм и методов, направленных на развитие критического мышления и функциональной грамотности обучающихся с ООП;
- развить практические навыки применения современных IT-технологий и технологии психолого-педагогического сопровождения детей с ООП.
- рассмотреть современное состояние развития инклюзивной практики в организациях образования; основные принципы организации специальных условий; категории детей с ООП и организация учебно-воспитательного процесса на основе оценки потребностей детей с ООП, этапы психолого-

педагогического сопровождения детей разной категории;

- расширить представления педагогов о значимости личностных и профессиональных компетенций в инклюзивной практике;
- представить педагогам различные методы и технологии, применяемые в обучении детей с особыми образовательными потребностями.

Слушатели по окончании курса:

- владеют профессиональными компетенциями по основам инклюзивного образования и по освоению новшеств учебной программы и содержания предмета;
- владеют навыками проектирования урока на основе технологического подхода;
- умеют использовать новые формы и методы, направленные на развитие критического мышления и функциональной грамотности обучающихся с ООП;
- владеют практическими навыками применения современных ИТ-технологий и технологии психолого-педагогического сопровождения детей с ООП;
- владеют навыками анализа, самоанализа, рефлексии, видами обратной связи

5. Структура и содержание программы

Программа состоит из 5 модулей. Каждый модуль представляет собой комплексный обучающий опыт, включая лекции, задания для усвоения материала, интерактивные упражнения для закрепления знаний, практические работы, а также самостоятельные работы, способствующие применению полученных навыков в инклюзивной практике.

Диагностическое тестирование	Оценивание уровня знаний в соответствии с программным материалом 1-Модуля
1-модуль. Нормативно-правовой	Введение в обучение. Модуль раскрывает содержания среднего образования Республики Казахстан. Мировая практика инклюзивного образования. Актуальность задач образовательной инклюзии в РК. Основные направления и принципы государственной политики в системе образования, утвержденные нормативными актами. Семинар-практикум Всего-6 часов
2-модуль. Психолого-	Психологическая безопасность образовательной среды – условие психологического здоровья человека.

педагогический	Всего – 2 часа
3-модуль. Содержательный	Методы обучения. Раскрывает тему курса, теоретико- методологические основы изучаемого материала, практическую значимость и новизну. Модуль содержит сравнительный анализ международного и отечественного педагогического опыта по теме Программы. Деятельность педагога-психолога, учителя-логопеда, дефектолога, социального педагога по выявлению особых образовательных потребностей ребенка. Программы по предметам включают обучение педагогов способам: - проектирования урока на основе технологического подхода; - применения активных и интерактивных методов обучения; - преподавания сложных тем по основным разделам предмета.
4-модуль. Технологический модуль	Модуль направлен на развитие практических навыков по применению IT-технологий в образовательном процессе (интернет платформ дистанционного обучения, программ, приложений, цифровых образовательных ресурсов и т.д.). Лекционный материал предоставляет слушателям отработать навыки: - технологии дистанционного обучения детей с особыми образовательными потребностями; - формирования ИКТ компетенции педагогов в условиях реализации инклюзивного образования; - использования цифровых образовательных ресурсов и мультимедийные образовательные системы Eduplay (Эдуплей) и Multikid (Мультикид), речевой тренажёр Дельфа 142,1, компактный речевой тренажёр GoTalk(ГойТок) Комплексное применение информационных технологий, контроля, самоконтроля, тренажеров, справочной системы и др. Всего-8 часов
5-модуль. Вариативный	• Модуль содержит вопросы из области актуальных потребностей слушателей. Дифференциация содержания Программы проводится в соответствии с качественным составом слушателей и учетом их индивидуальных

	запросов. Модуль включает подготовку к тестированию и защите проекта. Всего-16 часов
	Темы вариативного модуля определяются на основе анкетирования слушателей

6. Организация учебного процесса

Курсы повышения квалификации:

1) В соответствии с Приложением 1 к программе очная форма обучения организована в соответствии с учебным планом курса (далее - УПК). Продолжительность очной формы обучения - 80 академических часов. При организации недельных очных учебных курсов количество часов в УПК будет сокращен вдвое, тематика и форма занятий останутся прежними;

2) Согласно приложению 2 к программе, комбинированное обучение организовано в соответствии с учебным планом и состоит из трех этапов: очная - 16 часов, дистанционная - 8 часов, самостоятельная - 48 часов. Очное обучение проводится в первый и последний день курса.

В целях контроля и оценки знаний слушателей при очном и смешанном обучении, самостоятельной работе, проектной работе, презентации небольших уроков (небольших мероприятий), итоговом тестировании, а также промежуточном тестировании в смешанном обучении. Задания для самостоятельной работы слушателей, тестовые задания, темы проектной работы и небольших уроков (мини-мероприятий) входят в учебно-методический комплекс курса (далее - УМК).

Учебный процесс включает интерактивные формы и методы обучения: лекции, семинары, практические занятия, экскурсии, тренинги, мастер-классы, конференции, круглые столы, презентации малых уроков (мини-мероприятий), ролевые игры, тематические исследования, видео. обсуждения, совместное решение проблем, а также вебинары для онлайн-курсов, онлайн-форумы, онлайн-консультации и самостоятельная работа слушателей.

Для определения уровня сформированности профессиональных компетенций обучающихся ППС разрабатывает критерии и параметры оценки усвоения содержания Программы и внедряет их в учебные материалы курса.

7. Учебно-методическое обеспечение Программы

Учебно-методическое обеспечение Программы при обучении представлено учебно-методическим комплексом, способствующим достижению слушателями планируемых результатов освоения Программы.

Учебно-методический комплекс включает:

- пояснительную записку;
- глоссарий;

- цели, задачи и ожидаемые результаты курсового обучения;
- учебный план;
- методы и подходы, применяемые в курсовом обучении;
- теоретические материалы образовательной программы;
- рабочую учебную тетрадь слушателя для достижения результатов обучения;
- анкету для рефлексии слушателя курсового обучения;
- критерии оценки итоговых работ педагогов;
- перечень литературы для слушателя курсового обучения.

8.Оценивание результатов обучения

Контроль и оценка знаний слушателей проводится как в процессе проведения занятий – формативное оценивание, так и по завершению курса в форме, определяемой разработчиком программы на основе ее целей, задач и ожидаемых результатов.

Формативное оценивание.

Формативное оценивание применяется для промежуточного контроля и корректировки знаний и умений. Проводится в форме выполнения практических заданий, решения задач, проектирования фрагмента урока, системы заданий.

Формативное оценивание осуществляется по темам курса.

Задания, рекомендации по выполнению, примеры выполнения, эталоны для самопроверки, критерии оценивания заданий входят в учебно-методический комплекс образовательной программы повышения квалификации.

При выполнении заданий, слушателям обеспечивается консультирование в групповой форме и по индивидуальным запросам.

Преподаватель контролирует выполнение слушателями заданий согласно графику, предоставляет развернутую обратную связь с указанием мест и способов улучшения.

Каждое задание имеет или эталон выполнения для проверки и самопроверки, или критерии оценивания.

Самостоятельная работа направлена на выполнение на высоком уровне практических заданий, осуществить ряд последовательных действий: составление планов, объяснение алгоритма действий при объяснении сложной темы ученику, самостоятельно подбирать, составлять задания, упражнения, небольшие тренажеры, тесты для учащихся в контексте изучаемой темы.

Суммативное оценивание может проводиться в форме демо-урока, проекта, итогового тестирования и пр.

Например, для проведения итогового тестирования разрабатывается банк заданий, который содержит по 15 заданий на каждую тему, изучаемую в модуле. Слушатель проходит тест, состоящий из 24 тестовых заданий, по 3 задания на каждую тему. Подбор заданий осуществляется случайным образом.

Структура банка тестовых заданий

№	Наименование тем	Кол-во часов	Кол-во вопросов в тесте у слушателя	Количество вопросов в банке тестовых заданий
1	Тема 1.2	8	3	15
2	Тема 1.3	8	3	15
3	Тема 1.4	8	3	15
4	Тема 1.5	8	3	15
5	Тема 1.6	8	3	15
6	Тема 1.7	8	3	15
7	Тема 1.8	8	3	15
8	Тема 1.9.	8	3	15
ИТОГО			24	120

Шкала перевода баллов в оценки

Оценка	Размах в % выполнения	Баллы
5	90%-100%	21-24
4	75-89%	18-20
3	50-74%	12-19
2	Менее 50%	Меньше 12 баллов

Оценка эффективности программы

Оценка эффективности образовательной программы повышения квалификации проводится по пятиуровневой модели эффективности профессионального развития Томаса Гаски.

9. Посткурсовое сопровождение

Формы проведения посткурсового сопровождения деятельности учителя осуществляющего обучение детей с особыми образовательными потребностями:

1) сопровождение результатов профессионального развития учителя осуществляющего обучение детей с особыми образовательными потребностями;

2) организация и проведение в течение первого календарного года после прохождения курсов не менее трех самостоятельных работ учителя осуществляющего обучение детей с особыми образовательными потребностями;

3) привлечение учителей осуществляющих обучение детей с особыми потребностями, прошедших курсы повышения квалификации и успешно применяющих полученные знания, умения, навыки на практике, к участию в мероприятиях по обмену опытом, публичное признание их опыта (публикации в средствах массовой информации);

4) корректировка программ повышения квалификации.

Средства связи реализации посткурсового сопровождения слушателей:

№	Наименование	Форма завершения
1	Составление Плана индивидуальной траектории развития профессиональных компетенций педагога в посткурсовой практике (Составляется на основе «Перечня мероприятий для Планирования индивидуальной траектории развития профессиональных компетенций педагога в посткурсовой практике» в последний день курса, согласовывается с тренером)	План индивидуальной траектории развития профессиональных компетенций педагога в посткурсовой практике Формат: Google таблица
2	Методическое сопровождение по тематике курса по выбору	Лист наблюдения и анализа по тематике курса
3	Виртуальное сообщество на платформе сайта «ЦОиНИТ» для коллаборативной работы, а так же https://t.me/centrnitBot , Сайт https:// center-nit.kz	

4	Консультация по публикациям по тематике курса или иной публикации. » https://t.me/centrnitBot платформа, сайт https:// center-nit.kz	Публикация
5	Организация круглого стола по тематике курса	Круглый стол
6	Методологическая поддержка педагогов в проведении вебинаров, семинаров, дискуссионных площадок, мастер-классов, Workshop по инициативе педагогов	Мероприятия
7	Проведение индивидуальных консультаций	Консультации
8	Посещение открытых уроков по предмету	Лист наблюдения

10.Список основной и дополнительной литературы

1. Конституция Республики Казахстан. Конституция принята на республиканском референдуме 30 августа 1995 года. URL: https://adilet.zan.kz/rus/docs/K950001000_/compare

2. Постановление Верховного Совета Республики Казахстан «О ратификации Конвенции о правах ребенка» от 8 июня 1994 года. URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1500000288/compare>

3. Саламанкская декларация о принципах, политике и практической деятельности в сфере образования лиц с особыми потребностями. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/pdf/salamanka.pdf

4. Закон Республики Казахстан «О ратификации Конвенции о правах инвалидов» от 20 февраля 2015 года № 288-V ЗПК. URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1500000288/compare>

5. Закон Республики Казахстан «О ратификации Конвенции о борьбе с дискриминацией в области образования» от 28 января 2016 года № 449-V ЗПК. URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1600000449/compare>

6. Закон Республики Казахстан «Об образовании» от 27 июля 2007 года № 319-III. URL: https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319_/compare

7. Закон Республики Казахстан «О статусе педагога» от 27 декабря 2019 года № 293-VI ЗПК <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1900000293>

8. Закон Республики Казахстан «О социальной и медико-педагогической коррекционной поддержке детей с ограниченными возможностями» от 11 июля 2002 года N 343. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000343>

9. Закон Республики Казахстан «О правах ребенка в Республике Казахстан» от 8 августа 2002 года N 345. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000345>

2. Методические рекомендации по организации инклюзивной образовательной среды для детей с трудностями, связанными с экономическими, языковыми, культурными причинами - Астана: НАО имени И. Алтынсарина, 2022. - 184 с.

3. Методические рекомендации по индивидуализации учебно - воспитательного процесса школьников с особыми образовательными потребностями в общеобразовательной школе: Елисеева И.Г. И - Алматы: ННПЦ РСИО, 2021, 62 с.

4. Методические рекомендации по составлению дифференцированных СОР и СОЧ по учебным предметам общественно-гуманитарного направления 5-9 классов в условиях инклюзии. Методические рекомендации - Нур-Султан: НАО имени И. Алтынсарина, 2020. - 144 с.

5. Методические рекомендации по составлению дифференцированных заданий СОР и СОЧ по учебным предметам естественно-математического направления 5-9 классов в условиях инклюзии. Методические рекомендации - Нур-Султан: НАО имени И. Алтынсарина, 2020. - 144 с.

6. Методические рекомендации по организации итоговой аттестации для детей с ООП. Методические рекомендации - Нур-Султан: НАО имени И. Алтынсарина, 2020. - 112 с.

7. Национальный доклад о состоянии развития системы образования Республики Казахстан - Астана: Министерство Просвещения Республики Казахстан, Министерство науки и высшего образования Республики Казахстан, АО «Информационно-аналитический центр», 2022.-177 стр.

8. Материалы конференции: «Включение (inclusion) детей с ограниченными возможностями в образовательный процесс: прошлое, настоящее, будущее». - Алматы: ТОО «Центр САТР», 2021. - 332 с.

9. Турлубекова М.Б., Бугубаева Р.О. Инклюзивное образование в Казахстане: анализ процесса организации и возможности дальнейшего его развития. Central Asian Economic Review. 2021;(3):89-109.

10. Мовкебаева З.А. Методы научных исследований в специальной педагогике и психологии: учебник. - Алматы, 2019.-147 с.

11. Мовкебаева З.А. Инклюзивное образование в Республике Казахстан: проблемы и перспективы.- Монография. - Алматы, 2019.-190 с.

12. Ахметова Д.З., Челнокова Т.А. Инклюзивная педагогика: учеб. - Казань: Познание, 2019. - 173 с.

13. Нурмаганбетова Р. К. Основные направления развития инклюзивного образования в Казахстане // Научный аспект. - 2019. - Т. 7. - № 2. - С. 835-842.

14. Антилогова Л. Н., Пустовалова Н. И., Лазаренко Д. В. Проблемы и перспективы создания инклюзивного общества // Профессиональное образование в современном мире. 2020. Т. 10, № 3. С. 3948-3958. DOI: 10.15372/PEMW20200306.

Интернет ресурсы:

1. Әділет. Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің ақпараттық-құқықтық жүйесі

2. <https://www.facebook.com/artutor.ru> / - психикалық дамуы бұзылған балаларды оқытуға және әлеуметтік бейімдеуге арналған тегін цифрлық мобильді платформа

3. http://journals.uspu.ru/index.php?option=com_content&view=categories&id=9&Itemid=104 - Арнайы білім. Ғылыми журнал

4. <https://uba.edu.kz/ru> -БІ. Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы

5. <http://pedlib.ru/katalogy/katalog.php?id=4&page=1> Дефектология және логопедия бойынша ғылыми мақалалар, оқу-әдістемелік әдебиеттер

7. <http://special-edu.kz> – сайт РГУ Национальный научно-практический центр развития специального и инклюзивного образования

8. https://web.telegram.org/k/#@inclusion_kz https://web.telegram.org/k/#@inclusion_kz –Қазақстан Республикасындағы инклюзивті білім туралы ресурс

«Білім және жаңа инновациялық технологиялар орталығы» ЖШС
«Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған оқу-тәрбие
процесін ұйымдастыру және жоспарлау»
тақырыбындағы жалпы білім беру мекемелерінің инклюзивті білім беру
пән мұғалімдеріне арналған біліктілікті арттыру курсының

ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

1. Жалпы ережелер

1. Жалпы білім беру мекемелерінің инклюзивті білім беру пән мұғалімдеріне біліктілігін арттыру курсының «Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру және жоспарлау» (бұдан әрі – Бағдарлама) жалпы білім беру мекемелерінің инклюзивті білім беру пән мұғалімдерін оқытуды регламенттейді.

2. Педагогтардың біліктілігін арттыру - білім беру реформасының өзекті мәселесі болып қала бермек және осы бағытта республикамызда ауқымды жұмыстар атқарылуда. Педагогтардың ғаламдық көштің ағымына қарай білімдерін жетілдіріп отыруы олардың кәсіби міндеті. Тыңдаушылар кәсіби қызметінде заңдық құжаттарды басшылыққа алып, жүзеге асыру жолдарын қаншалықты тиімді ұйымдастыра алады, білім беру ұйымдары басшыларының құқықтық күзіреттілік деңгейлерін жетілдіруге бағытталған оқыту жүргізіледі. Бағдарлама Қазақстан Республикасында орта білім беру саласындағы жаңа нормативтік құжаттарға сәйкес сабақтарда қажеттіліктері бар балалармен жұмыстың оқу процесін ұйымдастыру және жоспарлау мен таныстырып практика жұмыстарын жүргізу арқылы жүзеге асырылады. Оқу барысында мұғалімдер бағдарламаның бөлімдерімен танысып оқу қағидаттары және табысты мұғалімге қажетті әдіс-тәсілдер мен дағдылар жан-жақты зерделенеді.

Бүгінгі күн талабы табысты адам оқыту мен тәрбиелеу, оның білімі мен іскерлігінің түрлері:

- командадағы жұмыс дағдылары;
- көшбасшылық қасиет;
- бастамашылық;
- IT-құзыреттілік (айти-құзыреттілік);

Қазіргі Қазақстанда білім беруді дамыту бағыттарының бірі оған инклюзивті бағыт беру болып табылады. Барған сайын мектепке ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар келеді. Алматы қаласында инклюзивті білім беруді жүзеге асыратын мектептер саны жыл сайын артып келеді. Қазіргі уақытта қалада 182 мектепте ерекше білім беру қажеттілігі бар балаларға жағдай жасалған (85%). 2023-2024 оқу жылының басында қосымша 16 мектепте инклюзивті білім беруді іске асыру жоспарлануда (198 мектеп, бұл мектептердің жалпы санының 92% құрайды). Оқушылардың жеке

ерекшеліктеріне мен оқу қажеттіліктеріне білім беру ортасын бейімдеу және педагогикалық тәсіл негізінде олардың тұрғылықты жеріне қарай барлық оқушылар үшін тең оқу мүмкіндіктерін қамтамасыз ету – Қазақстанда инклюзивті білім беру нормативті-құқықтық базасының негізгі постулаттарына негізделген. Инклюзивті білім беруді дамыту инклюзивті саясат пен тәжірибені жетілдіруге және инклюзивті құндылықтарды жүйе деңгейіне толық, сондай-ақ олардың жеке институттары деңгейіне ендіруге мүмкін емес. Инклюзивті білім беру әр адамды түрлі жолдармен белсенді инклюзиялауды, дербестендірілген ықпалды және ерекше оқытуды қажет ететін тұлғаларға білім беру процесіндегі кедергілерді жою негізінде оқыту мен оқу ортасын жетілдіру арқылы тең мүмкіндіктер жасауды көздейді.

Инклюзивті білім берудің қағидалары мен құндылықтарын терең түсіну және қабылдау Қазақстанның педагогтары қауымдастығы мен жалпы қоғамнан тұжырымдарды және мінез-құлық рөлдерін едәуір қайта бағалау үшін белгілі бір уақыт пен күшті талап етеді.

Еліміздің арнайы мектептерінде мүмкіндіктері шектеулі балалардың 13,9%-ы оқиды (Республикалық психологиялық-медициналық-педагогикалық кеңестің мәліметтері бойынша). Қарастырылып отырған балалардың көпшілігі табысты түрде білім алуға қажетті жағдайлар жасалмаған жалпы білім беру жүйесіне қосылған. Құрамына мүмкіндіктері шектеулі балалар енген жалпы білім беру мектептерінде арнайы мектептердегідей қолдау түрлеріне барлығын ұйымдастыру қажет. Мүмкіндіктері шектеулі балалармен жұмыс жасау тәжірибесі арнайы білім беру жүйесінен жалпы білім беру жүйесіне өткені дұрыс. Бұл жұмыс елімізде инклюзивті білім беруді дамытудың бағыттарының бірі болуы тиіс. Ол әдетте бөлек қызмет етіп жүрген арнайы және жалпы білім беру жүйелерінің жақындасуын, жалпы білім беру жүйесінің педагогтары мен дефектологтардың ынтымақтастығы, арнайы білім беру ұйымдарына жалпы білім беру жүйесінде инклюзивті үдерістерді дамыту бойынша ресурс орталықтарының қызметін жүктеу сияқты жағдайларды белгілейді.

Инклюзивті білім беру ортасы – білім беру ұйымының ішкі кеңістігі ғана емес, білім алушылардың жеке мүмкіндіктері мен ерекше қажеттіліктерінің әртүрлілігін ескеретін жағдайлар жүйесі.

1. Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін анықтауды және бағалау;
2. Педагогтер мен ерекше білім беруді қажет ететін балалардың отбасына консультативтік-әдістемелік көмек көрсету;
3. Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың табысты оқыту, дамыту және әлеуметтендіру үшін әлеуметтік-психологиялық және педагогикалық жағдайлар жасау.

«Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға сабақ беретін пән мұғалімдерінің құзыреттіліктерін арттыру» тақырыбындағы біліктілікті арттыру курсының ұйымдастыру және өткізу жөніндегі қызметтердің негіздемесі: Қазақстан Республикасының заңнамасы мен нормативтік

құқықтық актілеріне, атап айтқанда Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56 VII ҚРЗ Заңы, «Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы» 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығы, «Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қағидаларын бекіту» 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 6 бұйрықтарына өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып, (28.06.2024 жылғы № 165 бұйрығы) және инклюзивті білім беру саласындағы басқа да Қазақстан Республикасының негізгі заңдылық және нормативтік құжаттарына талдау жүргізіледі. «Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің м.а. 2022 жылғы 25 тамыздағы № 377 бұйрығымен және инклюзивті білім беру саласындағы басқа да нормативтік құқықтық актілері.

1. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» (ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы, 23.09.2022 ж. № 406 бұйрығымен
енгізілген өзгерістерімен) <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029031>);

2. «Қазақстан Республикасында бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 8.11.2012 ж. № 500 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 12.08.2022 ж. № 365; 30.09.2022 ж. № 412 бұйрығымен
енгізілген өзгерістерімен <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029136> <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029916>)

3. «Білім алушылардың үлгеріміне ағымдық бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау өткізудің үлгілік ережелерін бекіту туралы» ҚР БҒМ 18.03.2008 ж. № 125 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 13.04.2023 ж. № 96 бұйрығымен
енгізілген өзгерістерімен <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2300032306>)

4. «Орта білім беру ұйымдарына арналған оқулықтардың, мектепке дейінгі ұйымдарға, орта білім беру ұйымдарына арналған оқу-әдістемелік кешендердің, оның ішінде электрондық нысандағы тізбесін бекіту туралы» (ҚР БҒМ 22.05.2020 ж. № 216 бұйрығы, ҚР Оқуағарту министрі м.а. 22.05.2023 ж. № 140 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен, жаңа редакцияда - ҚР Оқуағарту министрінің 03.07.2023 ж. № 194 бұйрығымен) <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020708> 6

5. «Мектепке дейінгі, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру, мамандандырылған, арнаулы білім, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға арналған білім беру ұйымдарында, балаларға және ересектерге қосымша білім беру ұйымдарының үлгілік қағидаларын бекіту туралы» (ҚР Оқу-ағарту

бұйрығы) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V2200029329](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029329))

6. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, орта білім берудің, сондай-ақ кредиттік оқыту технологиясын есепке алғандағы техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің жан басына шаққандағы нормативтік қаржыландыру қағидаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 27.11.2017ж. №596 бұйрығы, 05.07.2023 ж. №197 бұйрығымен енгізілген өзгерістермен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1700016138](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1700016138));

7. «Мектепке дейінгі, орта білім беру ұйымдарын, сондай-ақ арнайы білім беру ұйымдарын жабдыктармен және жиһазбен жарактандыру нормаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 22.01.2016 ж. №70 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 03.07.2023 ж. №193 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1600013272](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013272))

8. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын және арнайы оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагогтерді және білім және ғылым саласындағы басқа да азаматтық қызметшілерді аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттарын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 27.01.2016 ж. №83 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 30.12.2022ж. №533 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1600013317](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013317))

9. «Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту, орта, арнаулы, қосымша, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 6.04.2020 ж. № 130 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 17.03.2023 ж. №68 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V2000020317](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020317))

10. «Қашықтықтан білім беру технологиялар бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» ҚР БҒМ 20.03.2015ж № 137 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы» (ҚР БҒМ 3.11.2021 ж. №547 бұйрығымен енгізілген өзгерістермен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1500010768](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1500010768))

11. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта, орта білім беру ұйымдарында педагогикалық кеңес қызметін ұйымдастырудың және оны сайлау тәртібінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» ҚР БҒМ міндетін атқарушының 16.05.2008 ж. №272 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы» 02.04.2020 ж. № 125 бұйрығы [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V2000020292](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2000020292)

12. «Білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидалары (ҚР Денсаулық сақтау министрінің 05.08.2021 ж. № ҚР ДСМ-76 бұйрығы) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V2100023890](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2100023890))

13. «Еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының дайындық бөлімшелеріне мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 29.01. 2016 ж. №122 бұйрығы) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1600013418](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013418))

14. «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 4.05.2020 ж. № 175 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 27.08.2022 ж. № 384 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) [https://adilet.zan.kz/rus/docs/ V2200029446](https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029446))

15. «Үздік педагог» атағын беру қағидаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 16.01.2015 ж. №12 бұйрығы, ҚР Оқуағарту министрінің 09.08.2022 ж. №355 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V15H0010279](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V15H0010279))

16. «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және жүргізу, сондай-ақ педагогтің қызметін курстан кейінгі қолдау қағидалары» (ҚР БҒМ 28.01.2016 ж. №95 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 3.10.2022 ж. №415 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1600013420](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1600013420));

17. «Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 12.10.2018 ж. №564 бұйрығы, ҚР Оқу-ағарту министрінің 05.08.2022 ж. №350 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) [https://adilet.zan.kz/kaz/docs/ V1800017553](https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1800017553))

18. «Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 12.01.2022 ж. №4 бұйрығы) [https://adilet.zan.kz/rus/docs/ V2200026618/compare](https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200026618/compare)

19. «Білім беру ұйымдарында психологиялық педагогикалық қолдап отыру қағидаларын бекіту туралы» (ҚР БҒМ 12.01.2022 ж. №6 бұйрығы) [https://adilet.zan.kz/rus/docs/ V2200026513/compare](https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200026513/compare)

2. Глоссарий

Инклюзивті білім беру - ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білімге тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін процесс;

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдар (балалар) – тиісті деңгейдегі білім алу және қосымша білім алу үшін арнайы жағдайларда тұрақты немесе уақытша қажеттіліктерді сезінетін адамдар (балалар);

Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау-білім алу үшін қажетті арнайы жағдайларды анықтау;

Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу-білім беру ұйымдарында іске асырылатын жүйелі-ұйымдастырылған қызмет, оның барысында ерекше

білім беру қажеттіліктерін бағалау негізінде Ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдарды (балаларды) табысты оқыту және дамыту үшін әлеуметтік-психологиялық және педагогикалық жағдайлар жасалады;

Мүмкіндігі шектеулі балаларды арнайы психологиялық-педагогикалық қолдау - қызметтің белгілі бір түрін орындау қабілетін қалпына келтіруге немесе өтеуге бағытталған қызметтер мен іс-шаралар кешені;

Білім алуға арналған арнайы жағдайлар-оқу, сондай-ақ арнайы, жеке дамытушы және түзету-дамытушы бағдарламалар мен оқыту әдістерін, техникалық, оқу және өзге де құралдарды, тіршілік ету ортасын, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді, медициналық, әлеуметтік және өзге де қызметтерді қамтитын жағдайлар, онсыз ерекше тұлғалардың (балалардың) білім беру бағдарламаларын меңгеруі мүмкін емес білім беру қажеттіліктері, сондай-ақ мүмкіндігі шектеулі балалар.

3. Бағдарлама тақырыбы

№	Дәріс түрі	Мазмұны, тақырыбы	Сағат саны
1	Теория Практика	Оқуға кіріспе. Республикадағы орта білім беру мазмұнына шолу Инклюзивті білім берудің ерекшеліктерін зерттеуге негізделген нормативтік құжаттар. Инклюзивті білім беруді енгізудің халықаралық тәжірибесі. Мүгедектігі бар адамдарға қатысты халықаралық құқықтық құжаттар. Ерекше қажеттіліктері бар адамдарға білім беру саласындағы принциптер, саясат және практикалық қызмет туралы. Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары мен қағидалары нормативтік құқықтық актілермен бекітілген. Мұғалімдердің қызметін реттейтін ереже. Қазақстан Республикасында инклюзивті білім беруді енгізу мен дамытудың нормативтік құқықтық негіздері" және "Қазақстанда ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдарды (балаларды) әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдаудың қазіргі жағдайы мен үрдістері" тақырыптары инклюзивті білім берудің нормативтік-құқықтық негіздерін зерделеуге бағытталған. Қазақстан Республикасындағы білім беру және инклюзивті білім берудің теориялық-әдіснамалық негіздерін және ғылыми-әдістемелік қамтамасыз етуді зерделеу, инклюзивті білім беру саласындағы	4/4

		мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары, жалпы білім беретін мектепте инклюзивті білім беруді реттейтін нормативтік құқықтық актілер туралы білімді қалыптастыру. Қазақстан Республикасының инклюзивті білім беруге қатысты саясаты. Қазақстан Республикасындағы инклюзивті білім беруді реттейтін нормативтік құжаттар. Қазақстан Республикасының заңнамасы мен нормативтік құқықтық актілеріне, атап айтқанда Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56 VII ҚРЗ Заңы, «Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы» 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығы, «Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қағидаларын бекіту» 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 6 бұйрықтарына өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып, (28.06.2024 жылғы № 165 бұйрығы) және инклюзивті білім беру саласындағы басқа да Қазақстан Республикасының негізгі заңдылық және нормативтік құжаттарына талдау жүргізіледі. «Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің м.а. 2022 жылғы 25 тамыздағы № 377 бұйрығымен және инклюзивті білім беру саласындағы басқа да нормативтік құқықтық актілері. Оқушыны психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің жеке бағдарламасын жасау. Нәтижелілік мониторингімен психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу мен қолдауды іске асыру.	
2	Оқытудың дәстүрлі және инновациялық формалары мен	Оқыту әдістері. Оқу жоспары мен оқу жоспарларының құрылымы. Білім беру ортасының психологиялық қауіпсіздігі – тұлғаның психологиялық саулығының шарты ретінде. Жеке	6 2

	әдістерінің портфолиосы	білім беру бағдарламасын жасау, оқу жетістіктерін бағалау технологияларын қалыптастыру және психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу, түзету-дамыта және қашықтықтан оқыту технологияларын қолдану, жеке білім беру бағдарламасын жасау, ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушы үшін оңтайлы педагогикалық маршрутты жобалау сияқты құзыреттерді қалыптастырады, балаларды оқытудың интерактивті технологияларын қолдану және олардың оқу жетістіктерін бағалау дағдыларын меңгеру. Инклюзивті білім беру жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың білім беру қажеттіліктерін бағалау", "ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау технологиялары", "үйде оқыту, қашықтықтан және smart-технологияларды қолдану". Критерийлер және дәстүрлі оқыту әдістері. Оқыту әдістері. Оқытудың инновациялық әдістеріне сипаттама. Оқытуды ұйымдастыру формаларының классификациясы және сипаттамасы. Оқытудың инновациялық формалары. Белсенді оқытудың шарттары мен принциптері.	
3	Тренинг	Тренинг- оны жүзеге асыру бойынша оқыту және әдістемелік ұсыныстар	4
4	Семинар	Семинардың дәстүрлі және дәстүрлі емес түрлері	4
5	Дискуссия	Қазақстан Республикасында ерте анықтау және әлеуметтік және медициналық-педагогикалық қолдау көрсету жүйесі. • Қазақстан Республикасының заңнамасымен кепілдік берілген инклюзивті білім беруді қажет ететін балаларға («тәуекел тобы» және мүгедектерге) көмек пен қызмет көрсету түрлері. • Ерте араласу қызметін ұйымдастырудың әдістемелік негіздері. • Балалық шақтағы психоневрологиялық бұзылулар. • Балалық шақтағы психикалық дамудың ерекшеліктері. • Балалық шақтағы психикалық даму бұзылыстарының диагностикасы. • Психологиялық-педагогикалық түзету кабинетінде балалармен жұмысты ұйымдастыру және мазмұны.	12

		• Командалық бағалау мүмкіндігі шектеулі балаға жеке маршрутты жоспарлау құралы ретінде. • Мүмкіндігі шектеулі балалардың ата-аналарын түзету жұмыстарына қосу. • Ерте араласу бағдарламаларын құру үшін Балалар мен жасөспірімдердің қызметі, мүгедектігі мен денсаулығының халықаралық классификациясын (ХК) қолдану тәжірибесі. • Балалардың қарым-қатынасы мен сөйлеуін дамыту. • Инклюзивті білім беруді қажет ететін балалармен жұмыстың топтық формалары. • Эмоционалдық және коммуникациялық бұзылыстары бар балаларға психологиялық қолдау көрсету. Педагогикалық кеңестің жұмысы.	
6	Мұғалімнің профессиограммасы	Сабаққа қатысу мақсаты. Ерекше білім беру қажеттіліктерінің тізбесі: оқу жоспары мен оқу бағдарламаларын өзгерту; оқу нәтижелерін бағалау тәсілдерін өзгерту (оқушының жетістіктері; оқытудың вариативтік, арнайы және баламалы әдістерін пайдалану; оқулықтарды, оқу құралдарын таңдау, Жеке оқу материалдарын дайындау; оқыту нысанын таңдау; кедергісіз орта құру және оқу орнын бейімдеу; компенсаторлық және техникалық құралдарға қажеттілік; Қатысқан сабақты талдау. Сабақты өзіндік талдау схемасы. Оқытудың интерактивті әдістері мәселесін теориялық тұрғыдан қамту және оларды ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу кезінде қолдану. Инклюзивті білім беруде интерактивті оқыту әдістерін тәжірибеде қолданудың жалпы ережелері. Рөлдік ойынның принциптері ерекше қажеттіліктері бар балалармен оқу процесіне қатысушылардың өзара әрекеттесу әдісі ретінде.	6
7	АКТ	Мультимедиялық білім беру жүйелері Eduplay (Эдуплей) және Multikid (Мультикид) Инклюзивті сыныптағы мұғалімнің жұмысы. Дельфа 142,1 Сөйлеу симуляторы. Пән мұғалімдерімен, логопедтермен, психологтармен, дефектологтармен бірлесіп жұмыс жасау.	8

		GoTalk(ГоуТок) Шағын сөйлеу жаттықтырушысы	
8	Ақпараттық-әдістемелік қамтамасыз ету	1. Арнайы білім беру қызметінің сапасын талдау. 2. Арнайы білім беру бағдарламаларын жүзеге асыруды оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді талдау. 3. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуда ақпараттық және көмекші технологияларды қолданудың тиімділігін талдау.	10
9	Ақпараттық-әдістемелік қамтамасыз ету жұмысының мазмұны	- арнайы және инклюзивті білім беруді ақпараттық-талдамалық қамтамасыз ету әдістемесі; - ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды тәрбиелеу мен түзетудің негізгі аспектілері бойынша мониторинг жүргізу; - ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту тәжірибесіне ақпараттық-коммуникациялық технологияларды зерделеу және енгізу; - арнаулы білім беру ұйымдарының желісін дамытудың есебі мен динамикасы; - семинарлар мен конференцияларды дайындауға және өткізуге қатысу; - полиграфиялық қызметтер (баспа және көшірме жұмыстары);	14
12	ИКТ	Білім беру платформаларының бағдарламаларымен жұмыс істеу. Көрнекі материалды дайындау: мультимедиялық ресурстарды, сызбаларды пайдалану, жаңа материалдарды көрсету. Флипчарттар, модельдер жасау және оларды көрсету Оқу процесін басқаруда ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану. Онлайн сабақтарды ұйымдастыру және өткізу. Мұғалімнің ақпараттық құзыреттілігі мен мәдениеті. Ақпараттық технология арқылы оқу үрдісін интенсификациялау. Электрондық кестелерді құру, диаграмма құру. MS POWER POINT бағдарламасында жұмыс істеу. Презентацияларды құру. Слайдтарды жобалау, анимацияны орнату. Ақпараттық технологияларды кешенді қолдану, бақылау, өзін-өзі бақылау, тренажерлар, анықтамалық жүйе және т.б.	6
		Барлығы	80

4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері, күтілетін нәтижелер

Бағдарлама мақсаты: заманауи білім беруде инклюзивті ортада жұмыс жасайтын педагогтардың кәсіби құзыреттіліктерін дамыту.

Бағдарламаның міндеттері:

- педагогтерді жалпы орта білім беру жағдайында инклюзивті білім беруде басшылыққа алынатын заңнамалық және нормативтік құжаттарымен, мақсаттары, міндеттері, құрылымы және мазмұнымен таныстыру;
- педагог қызметкерлердің білім мазмұнын игертуде инклюзивтік орта жағдайына сәйкес тиімді педагогикалық әдіс-тәсілдер мен оқу материалдарын қолдана білуін қамтамасыз ету;
- педагог қызметкерлерге мүмкіндігі шектеулі балаларға білім беруде отбасы мен азаматтық қоғамның жауапкершілігін арттыру және оларды белсенді жүзеге асыру арқылы жетудің жолдарын үйрету.
- балалардың денсаулығын нығайту және физикалық және психикалық дамудың қайталама бұзылыстарының пайда болуының алдын алу;
- балалар мен ата-аналардың түзету-білім беру қызметтерінің қажетті кешенін алу құқығын қамтамасыз ету;
- баланы қоғамға уақтылы әлеуметтік бейімдеуді және интеграциялауды жүзеге асыру;
- психофизикалық дамудың бұзылуын уақтылы түзету, өтеу;
- балалардың танымдық, сөйлеу, моторлық, әлеуметтік қабілеттерін мақсатты дамыту және өмірлік маңызды тәжірибені қалыптастыру.

Курс соңында тыңдаушылар:

- Білім беруде инклюзивтік орта жағдайында жұмыс жасаудың мақсаттарын, міндеттерін, құрылымын және мазмұнын біледі және түсінеді;
- Мүмкіндігі шектеулі балаларды балалармен жұмыс жасауда өз пәндері бойынша осы ортаға бейімделген заманауи әдіс-тәсілдер мен оқу материалдарын қолдана білу дағдыларын дамытады.
- Курс педагогтерге кәсіби біліктіліктерін арттырып, білім қорын кеңейтуге, өзге әріптестерімен тығыз қарым-қатынас орнатуға мүмкіндік береді.

Бұл бағдарламаның өзектілігі - инклюзивті білім беру ортасын ұйымдастыру бойынша мектеп педагогтерінің біліктілігін арттыру курстарын өткізу қажеттілігінен көрінеді. Курс бағдарламасы педагогтерге жалпы білім беретін мектепте оқитын ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеуде құзыреттіліктерді дамыту қажеттілігін түсінуге көмектеседі.

Әзірленген білім беру бағдарламасы кәсіби құзыреттілігін арттыру аясында біліктілікті арттыру курстарына үлкен мән беретін мектеп педагогтерінің қажеттіліктерін қанағаттандыруға арналған.

Курстың практикалық бөлімі тыңдаушылардың Қазақстан Республикасындағы нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес балалардың әртүрлі санаттары үшін қажеттілікті бағалауды анықтау, толерантты оқу ортасын құру, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу дағдыларын

дамытуға ықпал етеді. Курс барысында сараланған оқытудың әртүрлі әдістері мен технологияларын пайдаланып, педагогикалық қоғамдастықтың мамандарымен ұжымдық әрекеттесуі жүзеге асырылады.

Қазақстанда инклюзивті білім беруді қажет ететін ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың саны көп болғанына байланысты, ерекше балалармен жұмыс жасайтын педагогтардың кәсіби дайындығына баса назар аудару қажет. Осыдан келіп инклюзивті білім беру ортасын ұйымдастыру бойынша мектеп педагогтерінің біліктілігін арттыру курстарын өткізу қажеттілігі туындап отыр. Курстар педагогтерге жалпы білім беретін мектепте оқитын ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеуде құзыреттіліктерді дамыту қажеттілігін түсінуге көмектеседі. Инклюзивті білім беру жағдайында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды психологиялық-педагогикалық қолдауда педагогтың кәсіби құзыреттерінің деңгейін арттыру қажет. Біліктілік арттыру курсына педагогтар кәсіби міндеттерді шешуге бағытталған жаңа әдістерді, технологияларды меңгертуге, білімі мен білігінің аясын кеңейтуге баса назар аударылады. Тек курстарда мұғалімдердің білім алу мен кәсіби дағдысын қалыптастыру ғана емес, сондай-ақ кері байланыс орнатудың да маңызы үлкен.

Біліктілік арттыру курсына педагогтардың қызметтік салада туындайтын түрлі жағдаттарды шешуде өзара тәжірибе, пікір алмасуына, соңғы құқықтық құжаттарды практикалық жүзеге асыруда ақпараттар алуына, мемлекеттік құқықтық құжаттармен танысуына мүмкіндіктер жасалады.

Білім алушыларға өз бастамашылығын көрсету мүмкіндігін беретін, бағалауға, түрлі проблемаларды шешуге шығармашылықпен қарау мен сыни ұғынуды және олар үшін жауапкершілік алуға үйрететін тәрбиенің дәстүрлі, сондай-ақ белсенді формалары мен әдістерін қолдану – уақыт талабы болып отыр.

Оқу нәтижесінде курс тыңдаушыларында құзыреттер қалыптастырылуы тиіс:

- **интегралдық:** инклюзивті білім беру саласындағы нормативтік актілерді, кедергісіз бірлескен білім беру ортасын құру негіздерін, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту технологияларын білу; балаларды оқытудың интерактивті технологияларын қолдану және олардың оқу жетістіктерін бағалау дағдыларын меңгеру;

- **дифференциалды:** инклюзивті білім беру саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарын, жалпы білім беретін мектептегі инклюзивті білім беруді реттейтін нормативтік құқықтық актілерді, білім алушылардың ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, білім беру қызметін жоспарлау мен мазмұнының ерекшелігін білу; психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу, түзету-дамыту және қашықтықтан оқыту технологияларын қолдана білу, жеке білім беру бағдарламасын құра білу, ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушы үшін оңтайлы педагогикалық маршрутты жобалай білу;

- **жеке:** білу: ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеудің құндылықтары мен этикалық нормалары; кәсіби өзін-өзі анықтау мен Тәуелсіздіктің жоғары деңгейіне, әлеуметтік белсенділікке, өз жұмысының нәтижелері үшін кәсіби жауапкершілік сезіміне ие болу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту, тәрбиелеу және дамыту бойынша қалыптасқан Дағдылар мен дағдыларға ие болу; ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау, тұлғаға бағытталған оқыту және балалардың оқу жетістіктерін критериалды бағалау технологияларын меңгеру.

Осыған байланысты «Білім және жаңа инновациялық технологиялар орталығы» курстық іс-шараларды тыңдаушылармен тиімді ұйымдастыру, педагогикалық озық тәжірибелерді насихаттау жұмыстарын жалғастырады.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бағдарлама 5 модульдерден тұрады:

Диагностикалық тестілеу	1-Модульдің оқытылатын тақырыптары бойынша пәндік деңгейін бағалау
Нормативтік-құқықтық;	Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңында: «Білім беру жүйесінің басты міндеттеріне: білім бағдарламаларын меңгеру үшін жағдайлар жасау және жеке адамның шығармашылық, рухани және дене мүмкіндіктерін дамыту, адамгершілік пен салауатты өмір салтының берік негіздерін қалыптастыру, жеке басының дамуы үшін жағдай жасау арқылы парасатты байыту» қажеттілігі айрықша деп атап көрсетілген. Осыған байланысты, модульде инклюзивтік ортада білім беру кәсіби қызметін реттейтін заңнамалық және нормативтік құқықтық актілермен жұмыс жасауды, кәсіби құзыреттілік деңгейіне қойылатын заманауи талаптар мен заманауи педагогикалық технологияларды қолдана отырып білім беруді ұйымдастырудың психологиялық-педагогикалық аспектілері қарастырылған. Қазақстан Республикасының заңнамасы мен нормативтік құқықтық актілеріне, атап айтқанда Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56 VII ҚРЗ Заңы, «Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы» 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығы, «Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қағидаларын бекіту» 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 6 бұйрықтарына өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып (28.06.2024 жылғы № 165 бұйрығы) және инклюзивті білім беру саласындағы басқа да

	Қазақстан Республикасының негізгі заңдылық және нормативтік құжаттарына талдау. Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56 VII ҚРЗ Заңы, «Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы» 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығы, «Білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қағидаларын бекіту» 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 6 бұйрықтарына өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып, (28.06.2024 жылғы № 165 бұйрығы) және инклюзивті білім беру саласындағы басқа да Қазақстан Республикасының негізгі заңдылық және нормативтік құжаттарына талдау жүргізіледі. «Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызметтің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің м.а. 2022 жылғы 25 тамыздағы № 377 бұйрығымен және инклюзивті білім беру саласындағы басқа да нормативтік құқықтық актілері. Оқуға кіріспе. Республикадағы орта білім беру мазмұнына шолу. Инклюзивті білім берудің ерекшеліктерін зерттеуге негізделген нормативтік құжаттар. Инклюзивті білім беруді енгізудің халықаралық тәжірибесі. Мүгедектігі бар адамдарға қатысты халықаралық құқықтық құжаттар. Ерекше қажеттіліктері бар адамдарға білім беру саласындағы принциптер, саясат және практикалық қызмет туралы. Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары мен қағидалары нормативтік құқықтық актілермен бекітілген. Мұғалімдердің қызметін реттейтін ереже. Қазақстан Республикасында инклюзивті білім беруді енгізу мен дамытудың нормативтік құқықтық негіздері" және "Қазақстанда ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдарды (балаларды) әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдаудың қазіргі жағдайы мен үрдістері" тақырыптары инклюзивті білім берудің нормативтік-құқықтық негіздерін зерделеуге бағытталған. Қазақстан Республикасындағы білім беру және инклюзивті білім берудің теориялық-әдіснамалық негіздерін және ғылыми-әдістемелік қамтамасыз етуді зерделеу, инклюзивті білім беру саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары, жалпы
--	---

	білім беретін мектепте инклюзивті білім беруді реттейтін нормативтік құқықтық актілер туралы білімді қалыптастыру. Қазақстан Республикасының инклюзивті білім беруге қатысты саясаты. Қазақстан Республикасындағы инклюзивті білім беруді реттейтін нормативтік құжаттар. Оқу жоспары мен оқу жоспарларының құрылымы. Шеберхана. Барлығы-6 сағат
Психологиялық-педагогикалық модуль	Модульде инклюзивтік ортада білім беру кәсіби қызметін реттейтін заңнамалық және нормативтік құқықтық актілермен жұмыс жасауды, кәсіби құзыреттілік деңгейіне қойылатын заманауи талаптар мен заманауи педагогикалық технологияларды қолдана отырып білім беруді ұйымдастырудың психологиялық-педагогикалық аспектілері қарастырылған. Оқушыны психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің жеке бағдарламасын жасау. Нәтижелілік мониторингімен психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу мен қолдауды іске асыру. Білім беру ортасының психологиялық қауіпсіздігі – тұлғаның психологиялық саулығының шарты ретінде. Барлығы– 2 сағат
Мазмұндық модуль	Бұл модульдің мазмұны оқу процесінде ерекше білім қажеттілігі бар балаларды оқытуда инклюзивті білім беру бойынша үлгілік оқу бағдарламасы мен оқу жоспарын зерделеу мен оқыту әдістерін жетілдіру құралдарды таңдауға бағытталған. Оқу үрдісінде балалардың бір-біріне көмек беруге даярлығын, мектеп пен қоғамның, ата-аналардың арасында өзара тығыз байланыстар орнатуда педагогтердің жоғары деңгейдегі дағдыларын қалыптастыру қарастырылады. Оқыту әдістері. Критерийлер және дәстүрлі оқыту әдістері. Оқыту әдістері. Оқытудың инновациялық әдістеріне сипаттама. Оқытуды ұйымдастыру формаларының классификациясы және сипаттамасы. Оқытудың инновациялық формалары. Белсенді оқытудың шарттары мен принциптері. Тренинг- оны жүзеге асыру бойынша оқыту және әдістемелік ұсыныстар.

	Семинардың дәстүрлі және дәстүрлі емес түрлері Сабаққа қатысу мақсаты. Қатысқан сабақты талдау. Сабақты өзіндік талдау схемасы. Оқытудың интерактивті әдістері мәселесін теориялық тұрғыдан қамту және оларды ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу кезінде қолдану. Инклюзивті білім беруде интерактивті оқыту әдістерін тәжірибеде қолданудың жалпы ережелері. Рөлдік ойынның принциптері ерекше қажеттіліктері бар балалармен оқу процесіне қатысушылардың өзара әрекеттесу әдісі ретінде. 1. Арнайы білім беру қызметінің сапасын талдау. 2. Арнайы білім беру бағдарламаларын жүзеге асыруды оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді талдау. 3. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуда ақпараттық және көмекші технологияларды қолданудың тиімділігін талдау. - арнайы және инклюзивті білім беруді ақпараттық-талдамалық қамтамасыз ету әдістемесі; - ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды тәрбиелеу мен түзетудің негізгі аспектілері бойынша мониторинг жүргізу; - ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту тәжірибесіне ақпараттық-коммуникациялық технологияларды зерделеу және енгізу; - арнаулы білім беру ұйымдарының желісін дамытудың есебі мен динамикасы; - семинарлар мен конференцияларды дайындауға және өткізуге қатысу; - полиграфиялық қызметтер (баспа және көшірме жұмыстары); Барлығы - 48 сағат.
Технологиялық модуль	Бұл модульде сабақты тиімді өткізу үшін онлайн ресурстар (Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, Free Conference, BlueJeans және т.б., oріq.kz, Daryn.online, Online Mектер және т.б.) құру үшін педагогтердің цифрлық сауаттылығын қалыптастыру технологиялары қарастырылады. Мультимедиялық білім беру жүйелері Eduplay (Эдуплей) және Multikid (Мультикид) Инклюзивті сыныптағы мұғалімнің жұмысы. Дельфа 142,1 Сөйлеу симуляторы.

	Пән мұғалімдерімен, логопедтермен, психологтармен, дефектологтармен бірлесіп жұмыс жасау. GoTalk(ГoуToк) Шағын сөйлеу жаттықтырушысы. Білім беру платформаларының бағдарламаларымен жұмыс істеу. Көрнекі материалды дайындау: мультимедиялық ресурстарды, сызбаларды пайдалану, жаңа материалдарды көрсету. Флипчарттар, модельдер жасау және оларды көрсету Оқу процесін басқаруда ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану. Онлайн сабақтарды ұйымдастыру және өткізу. Мұғалімнің ақпараттық құзыреттілігі мен мәдениеті. Ақпараттық технология арқылы оқу үрдісін интенсификациялау. Электрондық кестелерді құру, диаграмма құру. MS POWER POINT бағдарламасында жұмыс істеу. Презентацияларды құру. Слайдтарды жобалау, анимацияны орнату. Ақпараттық технологияларды кешенді қолдану, бақылау, өзін-өзі бақылау, тренажерлар, анықтамалық жүйе және т.б. Барлығы - 8 сағат.
Вариативтік модуль	Модульдің өзектілігі инклюзивті білім беру бойынша үлгілік оқу бағдарламасы мен оқу жоспарын зерделеу мен оқыту әдістерін жетілдіру, инклюзивті білім беру бойынша білімді қалыптастыру тәсілін қарастырумен анықталады. Инклюзия жағдайында ерекше білім беру қажеттілігімен балаларды оқыту технологияларын зерттеп, тиімді тәсілдерді қолдану. Оқу үрдісінде оқу бағдарламаларын, оқыту формалары және білім мен дағдыларды бағалау әдістерін балалардың бір-біріне көмек беруге даярлығын, мектеп пен қоғамның, ата-аналардың арасында өзара тығыз байланыстар орнатуда педагогтердің жоғары деңгейдегі дағдыларын қалыптастыру. Ерекше білім беру қажеттілігімен балалардың дамуына бөгет болатын барлық кедергілерді жоюға жолдарын қарастыруда жалпы білім беретін мектептерде инклюзия үрдісінің дамуына зерттеу жасалады. Мұнда тыңдаушылардың қиындықтар аясын айқындау үшін мәселелерді талқылауды және оны шешу барысы талқыланады. Бағдарлама мазмұнын саралау тыңдаушылардың сапалық құрамына сәйкес және олардың жеке сұраныстарын негізге ала отырып, жүргізіледі. Қазіргі таңда барлық әлем жұртшылығының назарын аударып

	отырған мәселе балалардың жеке сұраныстары мен ерекшеліктеріне ортаның, отбасының қатысуымен білім беру үрдісіне толық қосуды қарастыратын инклюзивті білім беру. Инклюзивті білім беру – бұл ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық оқушылардың білім алуға тең қолжетімділігін қамтамасыз ететін процесс. Инклюзивті білім беру баршаның сапалы білімге қол жетімділігін қамтамасыз етуге бағытталған білім беру жүйесін тарату үрдістерінің бірі болып табылады. Ол балалардың дене, психикалық, зияткерлік, мәдениетникалық, тілдік және басқа да ерекшеліктеріне қарамастан, сапалы білім беру ортасына ерекше білім алу қажеттіліктері бар балаларды қосуды, барлық кедергілерді жоюды, олардың сапалы білім алуы үшін және әлеуметтік бейімделуін, өзі өмір сүріп отырған қоғамдық ортаға кірігуін көздейді. • Қазақстан Республикасының заңнамасымен кепілдік берілген инклюзивті білім беруді қажет ететін балаларға («тәуекел тобы» және мүгедектерге) көмек пен қызмет көрсету түрлері. • Ерте араласу қызметін ұйымдастырудың әдістемелік негіздері. • Балалық шақтағы психоневрологиялық бұзылулар. • Балалық шақтағы психикалық дамудың ерекшеліктері. • Балалық шақтағы психикалық даму бұзылыстарының диагностикасы. • Психологиялық-педагогикалық түзету кабинетінде балалармен жұмысты ұйымдастыру және мазмұны. • Командалық бағалау мүмкіндігі шектеулі балаға жеке маршрутты жоспарлау құралы ретінде. • Мүмкіндігі шектеулі балалардың ата-аналарын түзету жұмыстарына қосу. • Ерте араласу бағдарламаларын құру үшін Балалар мен жасөспірімдердің қызметі, мүгедектігі мен денсаулығының халықаралық классификациясын (ХК) қолдану тәжірибесі. • Балалардың қарым-қатынасы мен сөйлеуін дамыту. • Инклюзивті білім беруді қажет ететін балалармен жұмыстың топтық формалары. • Эмоционалдық және коммуникациялық бұзылыстары бар балаларға психологиялық қолдау көрсету Педагогикалық кеңестің жұмысы Барлығы -16 сағат.
	Вариативті модульдің тақырыптары тыңдаушылардың кіріс

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Біліктілікті арттыру курстары:

1) Бағдарламаға 1-қосымшаға сәйкес күндізгі оқу режимінде курстың оқу-тақырыптық жоспарына (бұдан әрі – ОТЖ) сай күндізгі оқу ұйымдастырылады. Күндізгі оқу курстарының ұзақтығы 80 академиялық сағатты құрайды. Бір апталық күндізгі оқу курстарын ұйымдастыру кезінде ОТЖ-дағы сағаттар саны екі есеге қысқарады, сабақтардың тақырыптары мен өткізу нысаны өзгеріссіз қалады;

2) Бағдарламаға 2-қосымшаға сәйкес аралас оқу, оқу-тақырыптық жоспарға сай аралас оқу режимінде ұйымдастырылады және ол үш кезеңнен тұрады: күндізгі оқу – 48 сағат, қашықтықтан оқу – 20 сағат, өз бетімен оқу – 12 сағат. Күндізгі және аралас оқу режимінде тыңдаушылардың білімін бақылау мен бағалау мақсатында өзіндік жұмыс, жобалау жұмысы, шағын сабақ (шағын іс-шара) таныстырылымы, қорытынды тестілеу, сондай-ақ, аралас оқу режимінде аралық тестілеу өткізіледі. Тыңдаушылардың өзіндік жұмыстарына арналған тапсырмалар, тест тапсырмалары, жоба жұмыстарының және шағын сабақтардың (шағын іс-шаралардың) тақырыптары курстың оқу-әдістемелік кешеніне (бұдан әрі – ОӘК) енгізіледі.

7. Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

Бағдарлама орта білім беру ұйымдарында инклюзивті білім беру ортасын ұйымдастыру мен қоғамда инклюзивті мәдениетті дамытуда педагогтердің кәсіби құзыреттілігін дамытуды көздейді. Бағдарламаның жаңалығы инклюзивті білім берудің теориялық аспектілерін ғана емес, сонымен қатар жалпы білім беретін мектеп педагогтерінің практикалық дағдыларын дамытуды қамтитын кешенді тәсілде жатыр. Бағдарлама бастауыш, негізгі және жалпы орта білім беру педагогтеріне инклюзивті білім берудің нормативтік-құқықтық базасын терең зерделеуге мүмкіндік береді. Ол педагогтерге инклюзивті ортада оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру негіздерін меңгеруге көмектеседі, соның ішінде ерекше жағдайлар жасау, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың білім беру қажеттіліктерін бағалау, білім беру процесінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету, сондай-ақ мүмкіндігі шектеулі балаларға арналған білім беру бағдарламаларын әзірлеу ерекшеліктері. Бағдарлама сондай-ақ мүмкіндігі шектеулі балаларды бағалаудың заманауи нысандары мен әдістері туралы негізгі түсініктерді береді, сонымен қатар инклюзивті білім беру ортасын құруға ықпал ететін технологиялар мен әдістерді тиімді пайдалануды үйретеді. Бұл мұғалімдерге тек теориялық білім алып қана қоймай, оны өз іс-тәжірибесінде тікелей қолдануға, барлық оқушылардың оқу сапасын арттыруға мүмкіндік береді.

Бұл бағдарламаның жаңалығының негізгі аспектісі оның инклюзияға байланысты бар кедергілер мен стереотиптерді еңсеру, мемлекетімізде неғұрлым тең және әділетті қоғам құруға мектеп педагогтерінің хабардарлығы мен қатысуын арттыру болып табылады.

Білім беру процесі оқытудың интерактивті түрлері мен әдістерін қамтиды: дәріс, семинар, практикалық жұмыс, көшпелі практикалық сабақтар, тренингтер, шеберлік сыныптар, конференция, дөңгелек үстел, шағын сабақ (шағын іс-шараның) таныстырылымы, рөлдік ойындар, кейс әдістері, бейнефильмдерді талқылау, мәселелерді бірлесіп шешу, сондай-ақ аралас оқу режиміндегі курстар үшін вебинар, онлайн-форум, онлайн-кеңес және тыңдаушының өз бетімен оқуы.

Тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастыру деңгейін анықтау үшін профессор-оқытушылар құрамы Бағдарлама мазмұнын меңгеруді бағалау критерийлері мен параметрлерін әзірлеп, курстың ОӘК–не енгізеді.

Курс бағдарламасына шетелдік және отандық зерттеушілердің, инклюзивті практика бойынша практикалық зерттеулерді ескере отырып әзірленген белгілі әдістемелер авторларының ғылыми-әдістемелік ұсыныстары кіреді. Демек, инклюзивті білім беру бойынша осы бағдарламаның әрбір тақырыбын қарастыру кезінде материалдар заманауи теориялық және практикалық зерттеулерді ескере отырып әзірленді және оларды әлеуметтендіруге және педагогтардың білім алушылардың барлық санаттарына барабар толерантты көзқарасын қалыптастыруға бағытталған ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеудің озық әдістерін қамтиды.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Білім беру процесін күндізгі режимде ұйымдастыру кезінде тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау мақсатында: кіру және шығу тестілеуі, шағын сабақты қорғау және қорытынды тестілеу өткізіледі. Тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау сабақтарды өткізу үдерсінде де – қалыптастырушы бағалау кезінде, сондай-ақ курс аяқталғаннан кейін оның мақсаттары, міндеттері және күтілетін нәтижелері негізінде бағдарламаны әзірлеуші айқындайтын нысанда жүргізіледі.

Қалыптастырушы бағалау.

Қалыптастырушы бағалау білім мен дағдыларды аралық бақылау және түзету үшін қолданылады. Практикалық тапсырмаларды орындау, тапсырмаларды шешу, сабақ үзіндісін жобалау, тапсырмалар жүйесі түрінде өткізіледі.

Қалыптастырушы бағалау тақырыптар бойынша жүзеге асырылады.

Тапсырмалар, орындау бойынша ұсынымдар, орындау мысалдары, өзін-өзі тексеруге арналған эталондар, тапсырмаларды бағалау өлшемшарттары біліктілікті арттырудың білім беру бағдарламасының оқу-әдістемелік кешеніне кіреді.

Тапсырмаларды орындау кезінде тыңдаушыларға топтық нысанда және жеке қажеттіліктері бойынша кеңес беру қамтамасыз етіледі.

Оқытушы тыңдаушылардың тапсырмаларды кестеге сәйкес орындауын бақылайды, толықтыруды қажет ететін тұстары мен тәсілдерді көрсетілген толық кері байланысты ұсынады.

Әр тапсырмада тексеру және өзін-өзі тексеру үшін орындау стандарты немесе бағалау критерийлері бар.

Баллдарды бағаларға ауыстыру шкаласы

Баға	% бойынша орындау көлемі	Ұпай
5	90%-100%	21-24
4	75-89%	18-20
3	50-74%	12-19
2	50% - дан аз	12 ұпайдан аз

9. Курстан кейінгі қолдау

Курстан кейін сүйемелдеу мазмұны біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламаларының мақсаттарымен, міндеттерімен және күтілетін нәтижелерімен айқындалады.

Курстан кейінгі қолдауды жүзеге асыру формалары мен әдістері:

1) педагогикалық практиканың проблемалық сұрақтары бойынша түрлі байланыс құралдарын (электрондық пошта, мессенджерлер, әлеуметтік желілер (Facebook, WhatsApp және ZOOM т.б.)) пайдалану арқылы дәріс беруші/тренердің оқытушыларға онлайн консультацияларын өткізу;

2) ресурстық қамтамасыз ету (СББР, бейне сабақтар, айдар материалдары, ғылыми-әдістемелік басылымдар каталогы және т.б.):

Педагогтің кәсіби өсу траекториясын қолдау:

- педагогтердің қатысуымен өтетін іс-шаралар (семинарлар, вебинарлар, әдістемелік лендингтер, дискуссиялық аландар, дөңгелек үстелдер, мастер-кластар, коучинг, кәсіби конкурстар және т. б.);

- жұмыс орнындағы зерттеулер;

- мұғалімдердің мақалаларын жариялау;

- оң тәжірибені көрсететін мақалаларға шолу және оларды мерзімді басылымдар беттерінде жариялау.

Пәні мұғалімінің іс-әрекетін курстан кейінгі қолдау формалары:

1. пәні мұғалімінің кәсіби дамуының нәтижелерін қолдау;

2. курстарды аяқтағаннан кейін бірінші күнтізбелік жыл ішінде пәні мұғалімінің кемінде үш өзіндік жұмысын ұйымдастыру және өткізу;

3. біліктілікті арттыру курстарынан өткен және алған білімдерін, дағдыларын тәжірибеде сәтті қолданатын пән мұғалімдерімен тәжірибе алмасу, олардың тәжірибесін қоғамда тану (бұқаралық ақпарат құралдарында жариялау) іс-шараларына қатысу үшін тарту;

4. біліктілікті арттыру бағдарламаларын түзету.

Тыңдаушылармен курстан кейінгі қолдауды жүзеге асыруға арналған байланыс құралдары:

№	Байланыс құралдары
1	Біліктілікті арттыру курстарынан өткен тыңдаушылармен әр түрлі байланыс құралдары (электрондық пошта, мессенджерлер, әлеуметтік желілер (Facebook, WhatsApp және т.б.), сервистер (Google - Duo, Hangouts және т. б.) арқылы үздіксіз байланысты жүзеге асыру
2	Бірлескен жұмыс үшін «БЖИТО» https://t.me/centrnitBot , https:// center-nit.kz платформасында кәсіби қолдау

Тыңдаушыларды курстан кейінгі қолдауды жүзеге асыру үшін ресурстық қолдау:

№	Ресурстық қамтамасыз ету
1	«БЖИТО» https://t.me/centrnitBot платформасы, сайты https:// center-nit.kz
2	Электрондық әдістемелік қор

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Республикасының 30 тамыздағы Конституциясы. 1995 ж.
2. 8 тамыздағы " Бала құқықтары туралы " Қазақстан Республикасының Заңы. 2002ж., № 345-II даңғ.;

3. "Білім туралы" Қазақстан Республикасының 27 шілдедегі Заңы. 2007ж., № 319-III даңғ.

4. 11 шілдедегі "мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 2002 ж. №343;

5. Қазақстан Республикасының 2023 жылғы 20 сәуірдегі № 224-VI әлеуметтік кодексі

6. Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII ҚРЗ Заңы

7. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің "ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы" 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығы.

8. "Мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 6 бұйрығы.

Негізгі әдебиеттер:

1. Мүмкіндігі шектеулі балалардың оқу жетістіктерін критериалды бағалау жүйесі бойынша әдістемелік ұсыныстар. Астана, 2020.

2. Елисеева и. Г., Ализарина А. К. жалпы білім беретін мектепте ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу: әдіс. ұсыныстар. - - Алматы: ҰҒПО КП, 2019.

3. Масалиева Ж. А., Даркулова к. Н. Инклюзивті білім: қажеттілік және мүмкіндіктер// Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің хабаршысы. – 2021. – №. 2. – 235-239 ББ.

4. Арнайы педагогика және психология негіздері: оқу құралы-М.: Юрайт баспасы, 2023. – 176 б.

5. Таналинова а. у. инклюзивті білім беру жағдайында педагогтарды даярлау // Қазіргі психология және педагогика: мәселелері мен шешімдері. – 2020. - Б. 6-10.

6. Алипбек а. з. және т. б. Қазақстан Республикасындағы инклюзивті білім берудің қазіргі жағдайы//Халықаралық гуманитарлық және жаратылыстану ғылымдары журналы. – 2023. – №. 5-4 (80). - 78-82 б.

7. Масалиева Ж.А. К. Даркулова. Н. инклюзивті білім: қол жетімділік және мүмкіндік//Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университетінің хабаршысы. – 2021. – №. 2. – 235-239 ББ.

8. С. Ташмакова. М., Сагилова. Қазақстандық мектепте инклюзивті білім беру моделін практикалық іске асыру //Ғылым және шындық/Science & Reality. – 2020. – №. S4. 2. - 97-100 ББ.

9. А. Журавлева. А. Қазақстандағы инклюзивті және интеграцияланған білім: даму ерекшеліктері мен перспективалары// Publisher. agency (2): Proceedings of the 2nd International Scientific Conference «Scientific Results»(February 16-17, 2023). Rome, Italy, 2023. 226p. – University of Bari Aldo Moro, 2023. – Б. 140.

10. М. Тұрлыбекова. Б., Бугубаева Р. О. Қазақстандағы инклюзивті білім: ұйымдастыру процесін және оның даму мүмкіндігін талдау// Central Asian Economic Review. – 2021. – №. 3. – 89-109 бб.

Интернет көздері:

1. Әділет. Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің ақпараттық-құқықтық жүйесі

2. <https://www.facebook.com/artutor.ru/> - психикалық дамуы бұзылған балаларды оқытуға және әлеуметтік бейімдеуге арналған тегін цифрлық мобильді платформа

3. http://journals.uspu.ru/index.php?option=com_content&view=categories&id=9&Itemid=104 - Арнайы білім. Ғылыми журнал

4. <https://uba.edu.kz/ru> -Ы. Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы

5. <http://pedlib.ru/katalogy/katalog.php?id=4&page=1> Дефектология және логопедия бойынша ғылыми мақалалар, оқу-әдістемелік әдебиеттер

7. <http://special-edu.kz> – сайт РГУ Национальный научно-практический центр развития специального и инклюзивного образования

8. https://web.telegram.org/k/#@inclusion_kz https://web.telegram.org/k/#@inclusion_kz –Қазақстан Республикасындағы инклюзивті білім туралы ресурс